

METODOLOGIJA SOCIOLOŠKEGA RAZISKOVANJA

Vrste vzorčenja:

Naključnostni: če je za vsako enoto populacije enako verjetno, da bo vključena v vzorec)

×>**Navadni:** tablica poljubnih števil, vanj vnesemo naključne ljudi

×>**Sistematski:** vsaki osebi dodelimo zaporedno številko, nato izključimo vsako n-to osebo

Strukturirani: vanj skušamo zajeti vse značilnosti populacije (demografske, geografske, itd. lastnosti)

Vzorec snežene kepe: posameznik, ki je v vzorcu, nas pripelje do druge osebe, ki jo nato vključimo v vzorec.

Vzorec je reprezentativen, če upoštevamo pravila vzorčenja tako, da obstaja velika verjetnost, da se bosta sestava vzorca in sestava populacije ujemali.

METODA OPAZOVANJA: objekt raziskave mora biti *opredeljen*; opazovanje mora biti *sistematično*; treba je voditi natančne *zapiske*; opazovanje mora biti *povezano s širšim znanjem* in mora temeljiti na *teoretskih izhodiščih*; rezultati morajo biti *preverljivi*.

Možno je tudi **opazovanje z udeležbo**: raziskovalec med samim procesom raziskovanja živi in dela s skupino, ki jo proučuje (se pridruži skupini tatov, narkomanov, klošarjev,..).

Slabosti: na ta način se da preučevati le manjšo skupino; raziskovalec je izpostavljen morebitnim nevarnostim; težko je v toku dogajanja zapisovati vse ugotovitve; zahteva veliko časa; je subjektivna metoda, precej odvisna od vpliva raziskovalca.

EKSPERIMENT: raziskovalec aktivno posega v raziskovalne razmere; namerno vpelje spremenljivko in opazuje učinek njenega delovanja. Potrebuje **eksperimentalno** in **kontrolno** skupino.

Slabosti: nezmožnost nadzorovanja drugih vplivov (čas, vreme); težko je zagotoviti ustrezne razmere za izvajanje eksperimenta; obstaja vprašanje naključja in navidezne zveze; pojavijo se lahko spremembe tistih, ki so vključeni v raziskavo.

***Etične dileme:** ali je eksperimentiranje z ljudmi opravičljivo, ali jim ne povzroča občutkov neprijetnosti in manipuliranosti?

METODA SPRAŠEVANJA: raziskovalca zanimajo videnja, prepričanja, stališča večjih družbenih skupin (populacija neke države, šole ali mesta, ipd.). Pogosto so uporabljane v sociološkem raziskovanju, saj omogočajo kvantitativno obdelavo podatkov in lahko zajamejo večje število ljudi.

Intervju:

× **Strukturirani:** poteka ob vnaprej pripravljenih vprašanjih: hitrejše napredovanje, sogovornika sta osredotočena na osrednjo temo, vpliv raziskovalca je manjši.

Slabosti: odgovori so skromnejši in bolj skopi, informacije so omejene.

× **Nestrukturirani:** poteka kot sproščen, odprt, spontan pogovor: ni vnaprej napisanih vprašanj, sogovornika se držita okvirne teme spraševanja (problema raziskave), vprašani lahko izrazijo svoje mnenje bolj celovito, kar omogoča boljše razumevanje njegovega stališča.

Slabosti: odgovori postanejo preobsežni, zahtevni za analizo, odnos med sogovornikoma pa je bolj osebni (subjektivnost).

Anketa: od vprašanih zahteva, da pisno odgovarjajo na zastavljena vprašanja. Anketa je lahko elektronska, telefonska ali poštna.

×*Odprti tip*: ponuja več možnosti za odraz anketirančevega mnenja, prepričanja; težave nastanejo pri analizi rezultatov, saj so zelo različni in jih težko posplošimo.

×*Zaprta tip*: ponujajo predlog odgovora; preprosta obdelava podatkov.

**Pilotska spraševanja*: vprašanja na določenem manjšem vzorcu preizkusijo, ali so bila dovolj jasno zastavljena, ali preveč vsiljujejo odgovor in ali smo z njimi zajeli informacije, ki smo jih želeli dobiti.

METODA ANALIZE DOKUMENTOV: lahko preučujemo osebne ali neosebne vire.

Osebni viri: avtobiografije, pisma, dnevniki,..

Neosebni viri: časopisi, sodni spisi, uradni spisi,...

Prednosti: omogoča študij daljšega časovnega obdobja

Slabosti: problem verodostojnosti vira, interpretacije podatkov, selekcije virov.

METODA POSLUŠANJA (ETNOGRAFSKA METODA): razvije se v okviru etnografije in antropologije, kasneje se uporablja tudi v sociologiji. Zanj so značilne študije avtobiografije, študije življenjskega poteka in opazovanja z udeležbo.